

PATVIRTINTA
VšĮ Jurbarko rajono
pirminės sveikatos priežiūros centro
Direktorės Remigijos Mencienės
2015 m. birželio 8 d.
įsakymu Nr. 02-38

VAIKŲ LIGŲ GYDYTOJO PAREIGINIAI NUOSTATAI

Vadovaudamasi LR SAM ministro įsakymu Nr. V-1013 2005-12-22 patvirtinta Šeimos medicinos norma MN 14: 2005, tvirtinu vaikų ligų gydytojo pareiginius nuostatus.

Jurbarko rajono pirminės sveikatos priežiūros centro vaikų ligų gydytojai dirba komandoje su chirurgu, ginekologu, vidaus ligų gydytoju, todėl iš Šeimos medicinos normos išskirta ta dalis, kuri aktuali vaikų ligų gydytojams.

Šiuose nuostatuose vartojami terminai ir apibrėžimai:

Vaikų ligų gydytojas – medicinos gydytojas, įgijęs vaikų ligų gydytojo profesinę kvalifikaciją.

Būtinoji medicinos pagalba (BMP) – gydytojo teikiama kvalifikuota medicinos pagalba, be kurios padidėtų paciento mirties arba sunkių komplikacijų rizika.

Vaikų ligų gydytojo praktika – gydytojo pagal įgytą vaikų ligų gydytojo profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama pirminė ir tęstinė vaiko nuo 0 iki 18 metų, nepriklausomai nuo lyties, vaiko amžiaus ar ligos sveikatos priežiūros, kai pacientai priimami gydytojo kabinete ar jų namuose. Ja kliniškai kompetentingai patenkinama didesnė medicinos pagalbos poreikių dalis, atsižvelgiant į pacientų kultūrinę, socialinę, ekonominę ir psichologinę aplinką. Prisiimama asmeninė atsakomybė už visapusišką ir nepertraukiamą pacientų priežiūrą.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų ligų gydytojo kvalifikacija įgyjama, baigus universitetines medicinos studijas ir vaikų ligų medicinos rezidentūrą. Užsienyje įgyta vaikų ligų gydytojo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
2. Teisę verstis vaikų ligų gydytojo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs šeimos gydytojo profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią medicinos praktikos licenciją šiai veiklai.
3. Verstis vaikų ligų gydytojo praktika galima įstaigoje, turinčioje galiojančią licenciją teikti šeimos gydytojo paslaugas.
4. Vaikų ligų gydytojas dirba savarankiškai, pagal kompetenciją bendradarbiaudamas su kitų specialybių gydytojais, visuomenės sveikatos priežiūros ir kitais specialistais.
5. Vaikų ligų gydytojas vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais, šia medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II. TEISĖS

2. Vaikų ligų gydytojas turi teisę:
 - 2.1 dirbti asmens sveikatos priežiūros įstaigoje: šeimos klinikoje, kaip komandos narys, ambulatorijoje, pirminės sveikatos priežiūros centre.
 - 2.2. teikti vaikų ligų gydytojo paslaugas namuose, globos įstaigose;
 - 2.3. pacientams pageidaujant, konsultuoti telefonu;
 - 2.4. išrašyti receptus, laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus bei kitus medicinos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

2.5. turėti asmeninį spaudą, išduotą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;

2.6 bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros specialistais;

2.7. esant medicininėms indikacijoms ir neaiškiais atvejais siųsti pacientus konsultuotis, hospitalizuoti, tirti ir kitoms sveikatos priežiūros paslaugoms gauti;

2.8. gauti darbui būtiną informaciją apie savo pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

2.9. atlikti laikinojo nedarbingumo ekspertizę;

2.10. vykdyti sveikatos programas;

2.11. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

2.12. dalyvauti pasitarimuose, konferencijose, nagrinėjančiose sveikatos priežiūros klausimus;

2.13. teikti siūlymus sveikatos priežiūros įstaigų administracijai, darbdaviams dėl darbo sąlygų gerinimo, pacientų tyrimo, gydymo ir profilaktikos gerinimo.

III. PAREIGOS

3. Vaikų ligų gydytojas privalo:

3.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą visiems besikreipiantiems pacientams teisės aktų nustatyta tvarka;

3.2. atlikti bendruomenės sveikatos priežiūrą pagal kompetenciją;

3.3. savarankiškai diagnozuoti ligas, gydyti pacientus pagal šios medicinos normos reikalavimus bei rekomenduoti profilaktikos priemones. Paciento tyrimo, gydymo, profilaktinio darbo rezultatus įrašyti į medicinos dokumentus;

3.4. konsultuotis su atitinkamu specialistu arba siųsti pas jį pacientą;

3.5. pranešti teritoriniam visuomenės sveikatos centrui apie išaiškintą arba įtariamą ūmią registruojamąją užkrečiamąją ligą, apsinuodijimą maistu bei profesinį apsinuodijimą arba namuose esantį sergantįjį infekcine liga bei infekcinių ligų užkratų nešiotą, sanitarijos-epidemiologijos režimo pažeidimą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

3.6. pranešti policijai apie sužeidimus šaltuoju, šaunamuoju ginklu arba kitus smurtinius sužalojimus, įtariamą vaikų nepriežiūrą, vaikų ir globojamų asmenų smurtą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

3.7. teikti reikiamus duomenis valstybės ir savivaldybių institucijoms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

3.8. teikti statistines ir kitas privalomas atskaitomybės žinias Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

3.9. propaguoti sveiką gyvenseną, sveikatos ugdymo ir ligų profilaktikos priemones;

3.10. laikytis medicinos etikos ir deontologijos reikalavimų;

3.11. bendradarbiauti su kitais darbuotojais, atliekančiais pirminę asmens sveikatos priežiūrą ir teikiančiais socialinę pagalbą.

IV. KOMPETENCIJA

4. Vaikų ligų gydytojo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs vaikų ligų gydytojo profesinę kvalifikaciją suteikusias studijas, nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją ir atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos mokslo ir praktikos pažangą. Privaloma minimali vaikų ligų gydytojo kompetencija įvardyta šios medicinos normos punktuose, kuriuose numatyta, kokias ligas vaikų ligų gydytojas turi diagnozuoti, gydyti ir ką turi mokėti atlikti. Vaikų ligų gydytojas turi:

4.1. mokėti:

4.1.1. konsultuoti pacientą;

- 4.1.2. išsiaiškinti ir apibūdinti priežastį, dėl kurios atvyko pacientas;
- 4.1.3. paaiškinti pacientui, kaip suprato jo atvykimo priežastį;
- 4.1.4. rinkti anamnezę;
- 4.1.5. skatinti pacientą bendradarbiauti konsultacijos metu;
- 4.1.6. sudaryti tyrimų planą ir paaiškinti jį pacientui;
- 4.1.7. sudaryti gydymo planą kartu su pacientu;
- 4.1.8. mokyti pacientus profilaktikos įgūdžių;
- 4.1.9. apibendrinti ir suteikti aiškią informaciją pacientui;
- 4.2. atlikti bendrą ligonio ištyrimą:
 - 4.2.1. įvertinti bendrą ligonio būklę: išvaizdą, laikyseną, fizinį išsivystymą, galimus apsigimimus, mitybą;
 - 4.2.2. įvertinti odą, poodį ir gleivinę: spalvą, auglius, kraujosruvas, kitus pažeidimus, odos turgorą, temperatūrą, patinimus, plaukuotumą;
 - 4.2.3. įvertinti periferinę kraujotaką: pulsą, arterinį kraujospūdį, periferinių kraujagyslių pulsaciją, venų būklę;
 - 4.2.4. įvertinti limfos sistemos būklę;
 - 4.2.5. matuoti temperatūrą;
 - 4.2.6. įvertinti kvėpavimo funkciją: dažnį, lygumą, gilumą, pataloginį kvėpavimą;
 - 4.2.7. apžiūrėti galvą, kaklą, akis, nosį, burną ir gerklę, palpuoti galvos organus;
 - 4.2.8. apžiūrėti, palpuoti, perkutuoti ir auskultuoti krūtinės organus;
 - 4.2.9. apžiūrėti, palpuoti, perkutuoti ir auskultuoti pilvo ir pilvo srities organus;
 - 4.2.10. apžiūrėti, palpuoti išorinius lytinius organus;
 - 4.2.11. ištirti išangę ir jos išorę;
 - 4.2.12. apžiūrėti, palpuoti galūnes, stuburą ir ištirti jų funkcijas;
- 4.3. atlikti specialų ligonio ištyrimą:
 - 4.3.1. neurologinį: galvos nervų funkcijų; motorinių funkcijų – raumenų tonuso, atrofijų, kontraktūrų, raumenų skausmingumo ir tempimo; jutimo funkcijų – skausmo ir lietimio, periferinių refleksų; neurologinių simptomų (Lasego, Kempo, Bragardo, Brudzinskio, Kerningo ir kt.); koordinacijos;
 - 4.3.2. įvairaus amžiaus vaikų ūgio, svorio ir proporcijų; kalbos vystymosi; psichomotorinio vystymosi atitikimo amžių; jutimų; elgesio, bendravimo;
 - 4.3.3. oftalmologinį: regėjimo aštrumo; spalvų skyrimo; vokų, akių gleivinės, ašarų lataukų, vyzdžio ir rainelės (apžiūra ir palpacija); akių judesių;
 - 4.3.4. nosies, ausų ir gerklės: klausos (kalba ir šnabždesių), išorinės ausies, nosies (išorinis apžiūrėjimas), burnos ir gerklės – burnos gleivinės, dantų, liežuvio, gerklės gleivinės, tonzilių;
 - 4.3.5. dermatologinį: odos ir poodinio audinio (apžiūra, palpacija), odos turgoro, bėrimo elementų, įodinio Mantu mėginio;
 - 4.3.6. chirurginį ir ortopedinį: judėjimo aparato funkcijos, sumušimų; mėlynių; lūžimų, uždegimo, funkcijos ir vystymosi sutrikimų;
 - 4.3.7. psichikos būklės: sąmonės, atminties, elgesio, nuotaikos (atkreipti dėmesį, ar nėra depresijos požymių, suicidinių minčių, ūmios intoksikacijos požymių; ar ligonis nepavojingas visuomenei);
 - 4.3.8. akušerinį ir ginekologinį: išorinių lytinių organų apžiūrą (tepinėlio paėmimą iš makšties bei gimdos kaklelio; nėštumo diagnostiką – ištiriant ir atliekant nėštumo testus), nėščios moters (nustatant gimdymo rizikos laipsnį), moters sveikatos būklės po gimdymo.
- 5. Sveikatos priežiūros ir socialinės medicinos sritis:
 - 5.1. išmanyti:
 - 5.1.1. sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos organizavimo ir pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus;
 - 5.1.2. sveikatos draudimo pagrindus, principus ir rūšis;

- 5.1.3. medicinos statistikos pagrindus;
 - 5.1.4. sveikatos priežiūros pagrindinius rodiklius;
 - 5.1.5. pagrindinius slaugymo principus;
 - 5.1.6. vaiko iki 18 m. sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, motinos ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas;
 - 5.1.7. individo fizinės ir psichinės raidos etapus bei ypatybes;
 - 5.1.8. dažniausių vaikų ligų pagrindinius simptomus bei sindromus, komplikacijas, šių ligų profilaktikos priemonės ir reabilitacijos galimybes, operacinio gydymo indikacijas, dažniausiai pediatrijoje vartojamų vaistų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas;
 - 5.1.9. naujagimių, kūdikių ir įvairaus amžiaus vaikų visų organų bei jų sistemų anatomines, fiziologines ypatybes, vaikų ištyrimo metodiką ir duomenų įvertinimą, darbo su vaikais ir jų tėvais etiką ir deontologiją;
 - 5.1.10. sveikų ir sergančių įvairaus amžiaus vaikų sveikatinimo principus ir jų taikymą;
 - 5.1.11. vaiko sveikatos apsaugos profilaktinių priemonių – vakcinacijos, priešepideminių priemonių, atsiradus infekcijos židiniui, - organizavimą;
 - 5.1.12. racionalų kūdikių ir įvairaus amžiaus vaikų maitinimą;
 - 5.1.13. vaikų parengimą ikimokyklinėms įstaigoms ir mokyklai;
6. Įtarti:
- 6.1.1. bronchų astmą;
 - 6.1.2. kvėpavimo takų svetimkūnius;
 - 6.1.3. gartroezofaginį refliuksą;
 - 6.1.4. opaligę;
 - 6.1.5. malabsorcijos sindromą;
 - 6.1.6. kepenų ir tulžies takų ligas;
 - 6.1.7. nespecifinį opinį kolitą ir Krono ligą;
 - 6.1.8. žarnyno bakterijų pertekliaus sindromą;
 - 6.1.9. helmintozę;
 - 6.1.10. žarnyno infekcijas;
 - 6.1.11. kūdikių mitybos sutrikimus;
 - 6.1.12. spazmofiliją;
 - 6.1.13. fizinio ir psichinio vystymosi sulėtėjimas;
 - 6.1.14. įgimtas širdies ydas, nereumatinį miokardą, reumatą;
 - 6.1.15. sisteminės jungiamojo audinio ligas;
 - 6.1.16. reaktyvinį artritą ir reumatoidinį poliartritą, juvenilinį reumatoidinį artritą;
 - 6.1.17. glomerulonefritą;
 - 6.1.18. ūmų ir lėtinį inkstų funkcijos nepakankamumą;
 - 6.1.19. hipotireozę, juvenilinį ir toksinį gūžį;
 - 6.1.20. adrenogenitalinį sindromą;
 - 6.1.21. I tipo cukrinį diabetą;
 - 6.1.22. ankstyvąjį ir vėlyvąjį lytinį brendimą;
 - 6.1.23. hipotirozę, juvenilinį ir toksinį gūžį;
 - 6.1.24. alergiją maistui, atopinį dermatitą, medikamentinę alergiją;
 - 6.1.25. ūminę leukemiją;
 - 6.1.26. hemoraginę ir hemolizinę ligas;
 - 6.1.27. trombocitopenijas;
 - 6.1.28. hemofiliją, hemoraginį vaskulitą;
 - 6.1.29. difteriją;
 - 6.1.30. tuberkuliozę;
 - 6.1.31. medžiagų apykaitos ligas;

- 6.1.32. apsigimimus;
- 6.1.33. epilepsiją;
- 6.1.34. kaulų lūžimus.
- 7. Diagnozuoti:
 - 7.1.1. ūmines kvėpavimo takų ligas (rinitą, faringitą, laringitą, tracheitą); ūminį bronchitą;
 - 7.1.2. ūmų išorinės ir vidurinės ausies uždegimą;
 - 7.1.3. gastritą ir duodenitą;
 - 7.1.4. ūminį pilvo sindromą;
 - 7.1.5. obstipacijas;
 - 7.1.6. kriptorchizmą;
 - 7.1.7. alimentarinę anemiją;
 - 7.1.8. rachitą;
 - 7.1.9. šlapimo organų infekciją;
 - 7.1.10. šlapimo nelaikymą;
 - 7.1.11. infekcines ligas (gripą, vėjaraupius, skarlatiną, tymus, kokliušą, raudonukę, parotitą, infekcinę mononukleozę, infekcinę eritemą, infekcinį viduriavimą);
 - 7.1.12. paroksizminės tachikardijos priepuolį;
 - 7.1.13. hipertermiją;
 - 7.1.14. traukulių sindromą;
 - 7.1.15. naujagimių infekcines (odos, poodžio ir bambutės) ligas.
- 8. Gydyti:
 - 8.1.1. ūmines viršutinių kvėpavimo takų infekcijas;
 - 8.1.2. ūminį ir lėtinį bronchitą;
 - 8.1.3. ūmų išorinės ir vidurinės ausies uždegimą;
 - 8.1.4. ūminę nekomplikuotą vaikų pneumoniją;
 - 8.1.5. nekomplikuotą ūminį tonzilitą;
 - 8.1.6. alimentinę mažakraujystę;
 - 8.1.7. rachitą I-II laipsnio;
 - 8.1.8. helmintozę;
 - 8.1.9. gastritą, gastroduodenitą;
 - 8.1.10. vidurių užkietėjimą;
 - 8.1.11. naujagimių infekcines (odos, poodžio ir bambutės) ligas;
 - 8.1.12. šlapimo organų infekciją ir nekomplikuotą pielonefritą;
 - 8.1.13. nekomplikuotas infekcines ligas (gripą, vėjaraupius, skarlatiną, tymus, kokliušą, raudonukę, parotitą, infekcinę mononukleozę, infekcinę eritemą, nekomplikuotas diarėjas);
 - 8.1.14. pradėti ir tęsti kitų vaikų ligų gydymą, atsižvelgiant į specialistų rekomendacijas.
- 9. Atlikti:
 - 9.1.1. neįstrigusių svetimkūnių pašalinimą iš akių, ausų, nosies;
 - 9.1.2. pleuros punkciją (esant gyvybinėms indikacijoms);
 - 9.1.3. tuberkulino mėginį;
 - 9.1.4. įvairaus amžiaus vaikų skrandžio plovimą;
 - 9.1.5. išmatuoti įvairaus amžiaus vaikų arterinį kraujospūdį;
 - 9.1.6. skiepyti ir sudaryti skiepų planus;
 - 9.1.7. profilaktinį kūdikių ir vaikų sveikatos patikrinimą;
 - 9.2. Mokėti ir atlikti:
 - 9.2.1. ligų profilaktiką, bendrųjų rizikos veiksnių mažinimą;
 - 9.2.2. sveikos gyvensenos principus ir sveikatos mokymo metodikas;
 - 9.2.3. profesinių ligų profilaktikos pagrindus;
 - 9.2.4. užkrečiamųjų ligų profilaktiką;
 - 9.2.5. onkologinių ligų profilaktiką.

10. Manipuliacijos.

10.1. Vaikų ligų gydytojas privalo mokėti:

10.1.1. atlikti bendrą fizinį ligonio ištyrimą;

10.1.2. atlikti antropometrinių tyrimų ir įvertinti duomenis;

10.1.3. atlikti reanimavimo veiksmus: dirbtinį kvėpavimą, išorinį širdies masažą;

10.1.4. stabdyti išorinį kraujavimą;

10.1.5. atlikti pirminį žaizdų sutvarkymą ir jas sutvarkyti;

10.1.6. imobilizuoti lūžusius kaulus (įtvarais);

10.1.7. plauti skrandį;

10.1.8. matuoti (netiesioginiu būdu) arterinį kraujo spaudimą;

10.1.9. užrašyti ir įvertinti EKG (elektrokardiogramą);

10.1.10. atlikti išorinio kvėpavimo funkcinį tyrimą ir jį įvertinti;

10.1.11. palpuoti prostatą;

10.1.12. užtikrinti šiuos laboratorinius tyrimus;

10.1.13. hematologinį kraujo tyrimą PSP specifikai pritaikytu analizatoriumi;

10.1.14. šlapimo tyrimą juostele (su analizatoriumi);

10.1.15. C reaktyvaus baltymo ir/arba ENG;

10.1.16. glikemijos kiekio kraujyje;

10.1.17. cholesterolio kiekio kraujyje, esant šeimyninei anamnezei, antsvoriui;

10.1.18. vertinti kitus vienkartiniais skubiais testais atliekamus arba atestuotų laboratorijų atliktus laboratorinius tyrimus;

10.1.19. paimti ėminius laboratoriniams tyrimams atlikti (iš nosiaryklės, odos pūlinių ir kt.);

10.1.20. pašalinti paviršinius svetimkūnius nuo akies gleivinės neinstrumentiniu būdu;

10.1.21. pašalinti svetimkūnius iš ausies išorinės landos, ryklės;

10.1.22. tamponuoti priekines nosies landas (kraujavimui sustabdyti);

10.1.23. atlikti bendrą neurologinį sąmoningo ir nesąmoningo ligonio ištyrimą;

10.1.24. atlikti širdies defibriliaciją (esant gydybinėms indikacijoms ir galimybei);

10.1.25. profilaktiškai skiepyti vaikus iki 18 metų amžiaus;

10.1.26. atlikti pirmąjį naujagimio tualetą.

V. ATSAKOMYBĖ

Vaikų ligų gydytojas už padarytas klaidas, aplaidumą, netinkamą jam priskirtų funkcijų atlikimą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už kompetencijos viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Susipažinau ir sutinku:

Pareigos _____

Parašas _____

Vardas ir pavardė _____

Data _____